

Kallelse

Socialnämnden kallas till sammanträde

Tid: Torsdagen den 27 augusti 2015 kl. 17:30

Plats: Largen, plan 1, Alceahuset, Hackstavägen 22

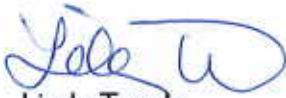
(Sammanträdesrum Largen är reserverat för Alliansen kl. 16:30

Sammanträdesrum Losjön, plan 1 är reserverat för oppositionen kl. 16:30)

Övrig information:

Vänligen anmäl eventuellt förhinder till Linda Turula, linda.turula@osteraker.se

På uppdrag av ordförande Christina Funhammar (M)

Linda Turula

Administrativ samordnare

Dagordning

1. Upprop, fastställande av dagordning och övriga frågor
2. Val av justerare samt tid och plats för justering

Informationsärenden

3. Information om Samordningsförbundet Södra Roslagen – Sophia Dahlgren, förbundschef
4. Undersökning av möjligheten att upprätta ett system med byteslägenheter för våldsutsatta kvinnor och män (Ärende bordlagt 2015-06-11. KF:s beslut ang. motion 2/2013 bifogas) – Maria Thomelius, sakkunnig IFO
5. Socialnämndens månadsuppföljning per 2015-06-30
6. Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL per 2015-06-30 från Socialnämnden

Beslutsärenden

7. Socialnämndens budget 2016, plan 2017-18

8. Individärenden

- 8.1 Ansökan om bistånd i form av tillfälligt boende i vandrarhem
- 8.2 Ansökan om bistånd i form av tillfälligt boende i vandrarhem
- 8.3 Ansökan om bistånd i form av tillfälligt boende i vandrarhem
- 8.4 Eftergift av återkrav
- 8.5 Ansökan om bistånd avseende hyresskuld

8.6 Ställningstagande avseende särskilt förordnad vårdnadshavare

9. Anmälan delegationsbeslut

- 9.1 Ordförandebeslut 2015-06-02 – beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (bifogas)
- 9.2 Ordförandebeslut 2015-06-08 – beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (bifogas)
- 9.3 Ordförandebeslut 2015-06-08 – beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (bifogas)
- 9.4 Ordförandebeslut 2015-06-10 – beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (bifogas)
- 9.5 Ordförandebeslut 2015-06-23 – beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (bifogas)
- 9.6 Ordförandebeslut 2015-08-11 – beslut enl. 11 § LVU avseende hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas (bifogas)
- 9.7 Delegationslista 2015-06-01 – 2015-08-18 – beslut angående bistånd över högsta godtagbara boendekostnad (finns i pärmen)
- 9.8 Delegationslistor Procapita juni-juli 2015 (finns i pärmen)
- 9.9 Delegationslista Public 360 2015-06-01 – 2015-08-15 (finns i pärmen)
- 9.10 Protokoll Sociala utskottet 2015-06-30, 2015-07-08 och 2015-08-06 (finns i pärmen)

10. Delgivningar

- 10.1 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 11909-15 (bifogas)
- 10.2 Dom från Kammarrätten i mål nr 4717-15 (bifogas)
- 10.3 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 9750-15 (bifogas)
- 10.4 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 13739-15 (bifogas)
- 10.5 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 10698-15 (bifogas)
- 10.6 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 12418-15 (bifogas)
- 10.7 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 14235-15 (bifogas)
- 10.8 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 15511-15 (bifogas)
- 10.9 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 11813-15 (bifogas)
- 10.10 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 15396-15 (bifogas)
- 10.11 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 13643-15 (bifogas)
- 10.12 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 11224-15 (bifogas)
- 10.13 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 14653-15 (bifogas)
- 10.14 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 14231-15 (bifogas)
- 10.15 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 14564-15 (bifogas)
- 10.16 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 14503-15 (bifogas)
- 10.17 Dom från Förvaltningsrätten i mål nr 16339-15 (bifogas)
- 10.18 Beslut KF § 4:19/2015 - Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag från Österåkers kommun - Anta program med tillägg i programmets sida 6 samt uppdrag till berörda nämnder, styrelser och bolag (skickas per e-post)
- 10.19 Beslut KF § 4:7/2015 - Direktiv och anvisningar inför budget 2016 och plan 2017-2018 direktiv och anvisningar godkänns m.m. (skickas per e-post)

- 10.20 Beslut KF § 4:15/2015 - Kompletterande bestämmelser om arvoden avseende överförmyndare, lekmanrevisorer samt ersättning för barnpassning –
Kompletterande bestämmelser antas (skickas per e-post)
- 10.21 Protokoll FÖRSAM 2015-08-17 (delas ut senare)

4.

Informationsärende

**Undersökning av möjligheten att upprätta
ett system med byteslägenheter för
våldsutsatta kvinnor och män**

**Ärendet bordlagt 2015-06-11, SN § 7:5.
KF:s beslut ang. motion nr 2/2013 bifogas.**

KF § 9:28

Dnr. KS 2013/124-100

(8)

Svar på motion nr 2/2013 från Francisco Contreras (V) – Tryggt boende för våldsutsatta kvinnor

Kommunfullmäktiges beslut

1. Österåkers kommun undersöker möjligheten att gå med i eller tillsammans med andra kommuner upprätta ett system med byteslägenheter för våldsutsatta kvinnor och män.

2. Anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Francisco Contreras (V) har i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2013-04-29, § 4:37 i vilken han föreslår att Österåkers kommun tar ett krafttag i kvinnofridsarbetet och undersöker möjligheterna att gå med i eller upprätta tillsammans med andra kommuner (t.ex. nordostkommunerna) ett system med byteslägenheter för våldsutsatta kvinnor samt att Kommunfullmäktige i Österåker skickar en uppmaning att införa förtur i bostadskön för våldsutsatta kvinnor.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen har behandlat ärendet 2013-11-25, § 12:31.
- Kommunstyrelsens ordförandes beslutsförslag daterat 2013-10-28.
- Kommunkansliets tjänsteutlåtande daterat 2013-10-22.
- Utdrag ur Socialnämndens protokoll 2013-09-19, § 176.
- Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2013-09-09.

Förslag till beslut

Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Francisco Contreras (V) biträder Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att endast bifall yrkats till Kommunstyrelsens förslag och frågar om detta även kan blir fullmäktiges beslut samt finner frågan med ja besvarad.

Expedieras

- Akten
- Socialnämnden

5.

Socialnämndens månadsuppföljning per 2015-06-30

Beslutsförslag:

Socialnämndens beslut:

1. Månadsuppföljning per 2015-06-30 och prognos per 2015-12-31 noteras.
2. Månadsuppföljning och prognos överlämnas till Kommunstyrelsen.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2015-07-14

Dnr SN 2015/0024

Socialnämndens månadsuppföljning per 2015-06-30

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Månadsuppföljning per 2015-06-30 och prognos per 2015-12-31 noteras.
2. Månadsuppföljning och prognos överlämnas till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Socialnämndens nettokostnader för perioden uppgår till -40 084 tkr vilket motsvarar 88 % av periodbudgeten och ger ett överskott på 5 566 tkr. Bokslutsprognosen för helåret är -86 900 tkr, vilket resulterar i ett förväntat överskott på 4 400 tkr för helåret 2015.

Bilagor

1. "Ekonomisk uppföljning per den 30 juni, Socialnämnden"

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

Frida Wennermark
Controller

Ekonomisk uppföljning per den 30 juni, Socialnämnden

Ekonomisk sammanställning

Driftsredovisning per slag (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN-JUN			
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall perioden	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
<u>Verksamhetens intäkter</u>								
Avgifter	262	263	1	278	131	59	-72	45%
Övriga intäkter	47 738	41 838	-5 900	25 866	23 869	20 626	-3 243	86%
Summa intäkter	48 000	42 101	-5 899	26 144	24 000	20 685	-3 315	86%
<u>Verksamhetens kostnader</u>								
Personalkostnader	-43 384	-43 085	299	-38 489	-21 693	-20 981	712	97%
Lokalkostnader	-11 832	-11 832	0	-8 938	-5 916	-5 498	418	93%
Kapitalkostnader	0	0	0	-2	0	0	0	
Köp av verksamhet	-52 572	-43 552	9 020	-30 453	-26 286	-19 424	6 862	74%
Övriga kostnader	-31 512	-30 532	980	-30 650	-15 755	-14 866	889	94%
Summa kostnader	-139 300	-129 001	10 299	-108 531	-69 650	-60 769	8 881	87%
Verksamhetens nettokostnader	-91 300	-86 900	4 400	-82 387	-45 650	-40 084	5 566	88%

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN-JUN			
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall perioden	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Nämnd och ledningsstab	-6 100	-5 500	600	-4 629	-3 050	-2 313	737	76%
Familjestödsenheten	-41 100	-39 950	1 150	-36 390	-20 550	-17 876	2 674	87%
Vuxenstödsenheten	-44 100	-41 450	2 650	-41 368	-22 050	-19 895	2 155	90%
Verksamhetens nettokostnader	-91 300	-86 900	4 400	-82 387	-45 650	-40 084	5 566	88%

Sammanfattning

Socialnämndens nettokostnader för perioden uppgår till -40 084 tkr vilket motsvarar 88 % av periodbudgeten och ger ett överskott på 5 566 tkr. Bokslutsprognosen för helåret är -86 900 tkr, vilket resulterar i ett förväntat överskott på 4 400 tkr för helåret 2015.

Kommentarer till periodens utfall

Nämndens nettoavvikelse per sista juni visar på ett överskott på 5,6 mnkr. Det innebär att resultatet förbättrats med endast 150 tkr sedan maj månad. Ingen av verksamheterna har förändrats nämnvärt utan den största avvikelsen jämfört med maj avser vårdkostnader barn och unga som uppgår till drygt -100 tkr.

Nämnd- och ledningsstab

Resultatet för nämnd- och ledningsstab är helt oförändrat på drygt 700 tkr. Kostnader för arvoden och sammanträdesersättningar överstiger budgeten med nästan 250 tkr till och med juni. För ledningsstab är överskottet för perioden cirka 900 tkr varav en del avser engångsmedel för våld i nära relationer.

Familjestödsenheten

Familjestödsenheten redovisar ett resultat om 2,7 mnkr för första halvåret. Den enskilt största förklaringen till överskottet är att antalet mottagna flyktingbarn under första halvåret varit lägre än det överenskomna med Migrationsverket och överskottet har då ackumulerats i snabbt takt. Den totala avvikelserna uppgår nu till 3,1 mnkr för verksamheten.

Tidigare år har utfallen för administrativa kostnader varit betydligt lägre än budgeterat. Inför detta år har en mer realistisk budget lagts med hänsyn till den höga grad av frånvaro som är till följd av föräldraledighet, sjukdom och vakanser. Resultat för den typen av kostnader är per juni endast 269 tkr vilket är rimligt med tanke på de semesterkostnader som kommer att uppstå inom den närmaste tiden.

Tre nya placeringar av barn och unga i HVB har gjorts under juni månad vilket kommer leda till stora, ökade kostnader framöver. Dessa har dock endast påverkat utfallet i juni i mindre utsträckning. För närvarande är sju barn på HVB och 4 barn i externa familjehem. De sammanlagda vårdkostnaderna för barn och unga överstiger periodens budget med 1,3 mnkr.

Vuxenstödsenheten

Resultatet för vuxenstödsenheten avseende första halvåret i år uppgår till 2,2 mnkr. Förbättringen sedan maj är endast 60 tkr och alla verksamheter har stabila utfall jämfört med föregående månad.

För utbetalningar av ekonomiskt bistånd uppgår den positiva periodavvikelsen till 700 tkr. Administration för ekonomiskt bistånd har ännu ett överskott på knappt 600 tkr på grund av vakanser samt svårigheter att rekrytera men konsultkostnader kommer troligen att minska detta överskott.

Det sammanlagda utfallet för vårdkostnader vuxna visar en positiv budgetavvikelse på 1,2 mnkr. Av detta svarar institutionsplaceringar för missbrukare för 0,7 mnkr till följd av relativt låga volymer i början av året.

Kommentarer till bokslutsprognos

Nuvarande bokslutsprognos uppgår till 4,4 mnkr jämfört med budget. Det innebär att den har förbättrats med totalt 0,7 mnkr denna månad.

På grund av att antalet institutionsplaceringar för missbrukare sjunkit under 2015 och också varit lägre än budgeterat, trots minskad budget, har prognosen nu kunnat förbättras med 1 350 tkr. I denna prognos finns fortfarande utrymme för en viss volymökning som förväntas under hösten. Avvikelsen motsvarar en minskning från budgeterade 10,3 helårsplaceringar till prognostiserade 9,5 i kombination med en något lägre snittkostnad per dygn än budgeterat.

Den förbättrade prognosen dras dock ned av att motsvarande placeringar för barn och unga istället har ökat jämfört med föregående år. Budgetavvikelsen för HVB-placeringar väntas nu vara 1,6 mnkr högre än beräknat och volymen uppgå till 5,9 helårsplaceringar istället för 5,0. En av dessa nya HVB-placeringar var dock tidigare externt familjehemsplacerad vilket innebär att denna prognos nu kunnat förbättras med drygt 600 tkr för helåret. Trots att antalet interna familjehemsplaceringar har ökat något så finns det nu utrymme att förbättra prognosen med 400 tkr för denna verksamhet då budgeten hade utökats ytterligare inför året. Sammantaget innebär detta att prognosen för vårdkostnaderna för barn och unga försämrats med 250 tkr sedan maj månad.

Slutligen har helårsprognosen för nämnd och ledningsstab behövt justeras till följd av de ökade kostnaderna. Utfallet väntas överstiga budgeten med totalt 400 tkr.

Verksamhetsuppföljning

NÄMND OCH LEDNINGSTAB	HELÅR				PERIOD: JAN-JUN		
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget-avvikelse	Utfall perioden	Period-budget	Utfall perioden	Budget-avvikelse
Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)							
Socialnämnd	-1 043	-1 443	-400	-1 085	-522	-768	-246
Ledningsstab	-4 105	-3 105	1 000	-2 568	-2 052	-1 165	887
Social beredskap	-562	-562	0	-666	-281	-274	7
Familjerådgivning	-390	-390	0	-310	-195	-106	89
Verksamhetens nettokostnader	-6 100	-5 500	600	-4 629	-3 050	-2 313	737

FAMILJESTÖDSENHETEN	HELÅR				PERIOD: JAN-JUN		
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget-avvikelse	Utfall perioden	Period-budget	Utfall perioden	Budget-avvikelse
Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)							
Administration	-19 339	-19 339	0	-18 489	-9 670	-9 401	269
Ensamkommande flyktingbarn	2 030	4 330	2 300	3 589	1 015	4 121	3 106
Familjemottagning	-4 473	-4 173	300	-3 588	-2 236	-1 593	643
Familjerådgivning	0	0	0	61	0	-47	-47
Familjerätt	-1 628	-1 628	0	-1 521	-814	-815	-1
Föräldrastöd	0	0	0	-130	0	0	0
Kontaktpersoner Barn och Ungdom	-876	-876	0	-764	-438	-416	22
Vårdkostnader Barn och Ungdom	-16 814	-18 264	-1 450	-15 548	-8 407	-9 725	-1 318
Verksamhetens nettokostnader	-41 100	-39 950	1 150	-36 390	-20 550	-17 876	2 674

VUXENSTÖDSENHETEN Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN-JUN		
	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall perioden	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse
Stab	-2 569	-2 569	0	-913	-1 282	-1 325	-43
Hysesvård	-1 289	-1 389	-100	-1 274	-645	-791	-146
Ekonomiskt bistånd							
bidrag till enskilda	-18 150	-17 100	1 050	-18 477	-9 075	-8 367	708
administration	-6 172	-6 172	0	-4 450	-3 087	-2 505	582
Flyktingmottagande	1 808	1 808	0	1 252	904	518	-386
Beroende							
administration	-4 000	-4 000	0	-3 300	-2 000	-1 836	164
vårdkostnad institution	-7 707	-6 357	1 350	-9 122	-3 854	-3 144	710
intern öppenvård	-2 054	-2 054	0	-1 575	-1 027	-973	54
extern öppenvård	-564	-564	0	-1 411	-282	-278	4
familjehem	0	-380	-380	-658	0	-140	-140
Övriga vuxna							
vårdkostnad institution	0	-250	-250	0	0	-137	-137
intern öppenvård	0	0	0	0	0	-5	-5
extern öppenvård	-1 044	-394	650	0	-522	-230	292
familjehem	-759	-359	400	0	-380	0	380
Ungdomsmottagningen	-1 600	-1 670	-70	-1 440	-800	-682	118
Verksamhetens nettokostnader	-44 100	-41 450	2 650	-41 368	-22 050	-19 895	2 155

Nyckeltal

Prestationer Familjestödsenheten	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall 2014	Utfall jan-jun
HVB-placeringar					
Volym (vårddygn/år)	1 825	2 169	-344	1 975	1 200
Volym (placeringar årsbasis)	5,0	5,9	-0,9	5,4	6,6
Totalkostnad (tkr)	5 822 tkr	7 422 tkr	-1 600 tkr	5 021 tkr	4 080 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	3 190 kr	3 422 kr	232	2 542 kr	3 400 kr
Familjehemsplaceringar (totalt)					
Volym (vårddygn/år)	15 501	13 810	1 691	13 181	6 576
Volym (placeringar årsbasis)	42,5	37,8	4,6	36,1	36,3
Totalkostnad (tkr)	9 889 tkr	9 739 tkr	150 tkr	9 315 tkr	4 779 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	638 kr	705 kr	-67	707 kr	727 kr
Interna familjehemsplaceringar					
Volym (vårddygn/år)	14 041	12 357	1 684	11 952	5 859
Volym (placeringar årsbasis)	38,5	33,9	4,6	32,7	33,3
Totalkostnad (tkr)	7 132 tkr	6 732 tkr	400 tkr	6 630 tkr	3 287 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	508 kr	545 kr	-37	555 kr	561 kr
Externa familjehemsplaceringar					
Volym (vårddygn/år)	1 460	1 453	7	1 229	717
Volym (placeringar årsbasis)	4,0	4,0	0,0	3,4	4,0
Totalkostnad (tkr)	2 757 tkr	3 007 tkr	-250 tkr	2 685 tkr	1 492 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	1 888 kr	2 070 kr	-181	2 185 kr	2 081 kr

Prestationer Vuxenstödsenheten	Budget 2015	Prognos 2015	Budget- avvikelse	Utfall 2014	Utfall jan-jun
Placeringar institution					
Volym (vård dygn/år)	3 746	3 470	276	4 162	1 786
Volym (placeringar årsbasis)	10,3	9,5	0,8	11,4	9,9
Totalkostnad (tkr)	8 000 tkr	6 650 tkr	1 350 tkr	8 844 tkr	3 254 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	2 135 kr	1 916 kr	219 kr	2 125 kr	1 822 kr
Externa familjehemsplaceringar					
Volym (vård dygn/år)	0	196	-196	186	73
Volym (placeringar årsbasis)	0,0	0,5	-0,5	0,5	0,4
Totalkostnad (tkr)	0 tkr	382 tkr	-382 tkr	128 tkr	142 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	0 kr	1 950 kr	-1 950 kr	691 kr	1 945 kr
Externt boende och öppenvård					
Volym (vård dygn/år)	570	570	0	1 448	251
Volym (placeringar årsbasis)	1,6	1,6	0,0	4,0	1,4
Totalkostnad (tkr)	600 tkr	600 tkr	0 tkr	1 366 tkr	198 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	1 053 kr	1 053 kr	0 kr	943 kr	789 kr
Övriga vuxna - institution*					
Volym (vård dygn/år)	0	183	-183	-	91
Volym (placeringar årsbasis)	0,0	0,5	-0,5	-	0,5
Totalkostnad (tkr)	0 tkr	250 tkr	-250 tkr	-	137 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	0 kr	1 366 kr	-1 366 kr	-	1 505 kr
Övriga vuxna - familjehem*					
Volym (vård dygn/år)	730	365	365	-	0
Volym (placeringar årsbasis)	2,0	1,0	1,0	-	0,0
Totalkostnad (tkr)	800 tkr	400 tkr	400 tkr	-	0 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	1 096 kr	1 096 kr	0 kr	-	0 kr
Övriga vuxna - boende & öppenvård*					
Volym (vård dygn/år)	730	424	306	-	240
Volym (placeringar årsbasis)	2,0	1,2	0,8	-	1,3
Totalkostnad (tkr)	1 100 tkr	450 tkr	650 tkr	-	238 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	1 507 kr	1 061 kr	446 kr	-	992 kr
Försörjningsstöd					
Total nettokostnad (tkr)	18 150 tkr	17 100 tkr	1 050 tkr	18 543 tkr	8 367 tkr

* Budget och redovisning av övriga vuxna är nytt för år 2015

6.

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL per 2015-06-30 från Socialnämnden

Beslutsförslag:

Socialnämndens beslut:

1. Anteckna rapporten till protokollet.
2. Överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2015-08-11

Dnr SN 2015/0027-739

Till Socialnämnden

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL per 2015-06-30 från Socialnämnden

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. anteckna rapporten till protokollet.
2. överlämna rapporten till Kommunfullmäktige och revisorerna.

Bakgrund

Kommunerna har skyldighet enligt 16 kap 6 f § socialtjänstlagen (SoL) att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till revisorerna rapportera gynnande beslut, enligt 4 kap 1 § SoL, som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

Socialnämnden ska även till Kommunfullmäktige lämna statistikrapport över hur många gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet.

Förvaltningens slutsatser

Det fanns ett ej verkställt beslut per den 30 juni 2015 avseende kontaktperson till en ungdom.

Anne Simmasgård
Socialchef

Expedieras

Kommunfullmäktige
Revisorerna
Akt

7.

Socialnämndens budget 2016, plan 2017-18

Beslutsförslag:

Socialnämndens beslut:

1. Godkänna budget för 2016 och plan för 2017-18 inklusive bilaga 1-6.
2. Överlämna budget för 2016 och plan för 2017-18 till Kommunstyrelsen.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2015-08-20

Dnr SN 2015/0041-041

Socialnämndens budget 2016, plan 2017-18

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Godkänna budget för 2016 och plan för 2017-18 inklusive bilaga 1-6.
2. Överlämna budget för 2016 och plan för 2017-18 till Kommunstyrelsen.

Förvaltningens slutsatser

Kommunfullmäktige har fastställt Socialnämndens preliminära budgetram till 92 800 tkr för år 2016. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 1 500 tkr jämfört med budget 2015. Förändringen består endast av indexuppräknings motsvarande 2 % av kostnader och intäkter. Undantaget är lokalkostnader som förutspås vara oförändrade. I detta budgetförslag har kostnader respektive intäkter minskats med 6,8 mnkr jämfört med de preliminära ramarna och i princip hela förändringen beror på att antalet budgeterade ensamkommande flyktingbarn minskat från 46 till 40 barn i enlighet med överenskommelsen som tecknades från 2015.

Bilagor

1. "Socialnämndens budget 2016, plan 2017-18" inkl. bilaga 1-6, 2015-08-20".

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

2015-08-20

Socialnämnden

Budget 2016, Plan 2017-18

Innehållsförteckning

Ekonomisk sammanfattning	3
Ansvar och uppgifter	4
Nämnd och ledningsstab	4
Familjestödsenheten	4
Vuxenstödsenheten	5
Mål och riktlinjer	5
Miljömål	9
Styrtal	9
Förändringar i förhållande till budget 2015	11
Nämnd och ledningsstab	12
Familjestödsenheten	13
Vuxenstödsenheten	14
Lokaler	15
Utveckling och förändringar - framåtblick	15
Ekonomisk riskanalys	19

Bilagor

1. Målstyrning
2. Plan för konkurrensprövning
3. Prestationsbaserad ersättning
4. Taxor och avgifter
5. Förslag till ny ersättning för familjerådgivning

Enligt KF § 8:5 2013: Uppdrag i budget 2014

6. Utredning om eget boende för äldre missbrukare i kommunen

Ordförande: Christina Funhammar

Förvaltningschef: Anne Simmasgård

Ekonomisk sammanställning

Driftsredovisning per slag (belopp i tkr)	Budget 2015	Budget 2016	Förändring 2015-2016	Plan 2017 exkl. prisutv.	Plan 2018 exkl. prisutv.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Avgifter	262	280	18	280	280
Övriga intäkter	47 738	41 920	-5 818	41 920	41 920
Summa intäkter	48 000	42 200	-5 800	42 200	42 200
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personalkostnader	-43 384	-47 859	-4 475	-47 859	-47 859
Lokalkostnader	-11 832	-11 924	-92	-11 924	-11 924
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-52 572	-43 986	8 586	-43 986	-43 986
Övriga kostnader	-31 512	-31 231	281	-31 231	-31 231
Summa kostnader	-139 300	-135 000	4 300	-135 000	-135 000
Verksamhetens nettokostnader	-91 300	-92 800	-1 500	-92 800	-92 800

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2015	Budget 2016	Förändring 2015-2016	Plan 2017 exkl. prisutv.	Plan 2018 exkl. prisutv.
Nämnd och ledningsstab	-6 100	-5 700	400	-5 700	-5 700
Familjestödsenheten	-41 100	-42 200	-1 100	-42 200	-42 200
Vuxenstödsenheten	-44 100	-44 900	-800	-44 900	-44 900
Verksamhetens nettokostnader	-91 300	-92 800	-1 500	-92 800	-92 800

Kommunfullmäktige har fastställt Socialnämndens preliminära budgetram till 92 800 tkr för år 2016. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 1 500 tkr jämfört med budget 2015. Förändringen består endast av indexuppräkning motsvarande 2 % av kostnader och intäkter. Undantaget är lokalkostnader som beräknas vara oförändrade. I detta budgetförslag har kostnader respektive intäkter minskats med 6,8 mnkr jämfört med de preliminära ramarna och i stort beror hela förändringen på att antalet budgeterade ensamkommande flyktingbarn minskat från 46 till 40 barn i enlighet med överenskommelsen som tecknades från 2015.

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2016			
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto i %
Nämnd och ledningsstab	-5 700	0	-5 700	6%
Familjestödsenheten	-73 363	31 163	-42 200	45%
Vuxenstödsenheten	-55 937	11 037	-44 900	48%
Verksamhetens nettokostnader	-135 000	42 200	-92 800	100%

Ansvar och uppgifter

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (Individ- och familjeomsorg) och vad som sägs i lag om socialnämnd, exklusive omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Socialnämnden fullgör även kommunens uppgifter vad gäller flykting- och invandrarfrågor, uppgifter enligt skuldsaneringslagen, föräldrabalken och uppgifter avseende familjerådgivning och ungdomsmottagning.

Socialnämndens verksamhet är uppdelad i tre huvudområden: nämnd och ledningsstab, familjestödsenhet och vuxenstödsenhet.

Nämnd och ledningsstab

Verksamheten omfattar förvaltningsledning och administration, stöd och service till politiker, samt vissa förvaltningsgemensamma kostnader.

Familjestödsenheten

Enheten utreder och beslutar om bistånd till vård och behandling för barn under 18 år och deras familjer samt följer upp beviljade insatser. Familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer rekryteras, utreds och handleds. På uppdrag av tingsrätten görs vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. Enheten erbjuder och verkställer samarbetsamtal till frånskilda föräldrar som behöver komma överens i frågor som rör de gemensamma barnens boende och umgänge samt vårdnaden. Samarbetsamtal ska också erbjudas i frågor som rör barnets försörjning. Enheten verkställer även domar om umgängesstöd och ungdomstjänst. Enheten utreder frågor som rör adoptioner, fastställer faderskap, ger samtalsstöd till familjer i familjerättsliga frågor utifrån vad som är bäst för barnet. Enheten ansvarar för öppenvård på hemmaplan i syfte att förhindra placeringar av barn utanför föräldrahemmet och för att bistå familjer i förändringsarbete när föräldrarna själv söker hjälp, individuellt och i grupp, eller när barn beviljats öppenvårdsinsats. Enheten ansvarar för den kommunala familjerådgivningen som erbjuder samtal till dem som lever i parförhållanden och som har samlevnadskonflikter. Enheten ansvarar för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.

Vuxenstödsenheten

Vuxenstödsenheten utreder och beslutar om ekonomiskt bistånd och försörjningsstöd, erbjuder biståndsbedömd arbetssökarverksamhet samt ansvarar för Socialnämndens bostadslägenheter. Enheten erbjuder budgetrådgivning till kommuninnevånare och utreder möjligheter till skuldsanering samt bistår den enskilde under skuldsaneringsprocessen. Enheten ansvarar för kommunens mottagande av nyanlända flyktingar, såväl enskilda vuxna som familjer, och samverkar med arbetsförmedlingen i ett lokalt integrationsstöd. Enheten utreder och beslutar om bistånd i form av vård och behandling för personer med beroendeproblematik samt bedriver öppenvård i kommunen i samarbete med landstinget. Enheten arbetar för att förebygga missbruk av alkohol, narkotika och andra beroendeframkallande medel. Ungdomsmottagningen (UMiÅ) har till uppgift att stärka ungdomar i att hantera sin sexualitet, att respektera sig själva samt att förebygga psykisk och social ohälsa.

Mål och riktlinjer

Kommunfullmäktige har beslutat om fem inriktningsmål med indikatorer och uppdragit åt nämnderna att ta fram resultatmål utifrån inriktningsmålen. Dessa redovisas i bilaga 1. Målen är framtagna i ett kommungemensamt arbete som leds av kommunstyrelseförvaltningen och som följer en fastställd mall.

Nedan beskrivs främst de verksamhetsområden där det föreslås ske förändringar under budgetåret.

Ekonomiskt bistånd

Inom ekonomiskt bistånd har det ekonomiska utfallet stabiliserats under senaste året. Under 2014 var det inte främst antal sökande eller bifallsbeslut som minskat utan det genomsnittliga beloppet som beviljades per aktuellt hushåll. Under första halvåret 2015 har trenden ändrats så att det är färre nyansökningar än det varit under motsvarande period under de senaste fem åren. Kostnaden för försörjningsstöd till arbetslösa ligger ganska stabilt medan de ökar markant för flyktingar – både de som går SFI-studier och de som genomgått sin etableringsperiod men fortsatt har språket som hinder för att kunna bli självförsörjande. Övriga målgrupper, som t ex sjukskrivna utan ersättning har minskat och sammantaget visar alltså kostnadsbilden på en positiv utveckling. En analys av målgrupperna visar dock vikten av en fortsatt utveckling av nuvarande samverkan med arbetsförmedlingen i projektet hemnära integration, samt en förtätad samplanering med SFI under kommande år.

Ett område det saknas statistik på, men som otvivelaktigt stadigt ökar, är andelen biståndstagare som bor i vandrarhem istället för eget boende.

Detta försvårar stabila och långsiktiga handlingsplaner för den enskilde, minskar ner på hans/hennes möjligheter till självförsörjning och ger, relativt sett, högre kostnader per hushåll än för biståndstagare med ordinära boendekostnader.

För personalgruppen inom ekonomiskt bistånd har nya arbetsuppgifter lagts till i och med utredning av våld i nära relationer, samtidigt som det ökade flyktingmottagandet hanteras i gruppen. Detta, tillsammans med de vakanser som funnits i arbetsgruppen hela år 2015 har hejdat det påbörjade utvecklingsarbetet. Det finns ytterligare framtagna rutiner som vid en stabilare personalsituation kan tas i bruk och fortsätta den positiva utvecklingen ytterligare.

Beroendevård och övriga vuxna

Även beroendevårdens kostnader har stabiliserats under senaste året och färre inom målgruppen övriga vuxna har aktualiserats i år jämfört med föregående år. Den förtydligade målgruppen bedöms dock som något positivt, som minskar risken att någon ”hamnar mellan stolarna”.

En utveckling av hemmaplanslösningar bedöms rymmas inom budgetramen. Satsningarna består i inrättandet av ny tjänst med fokus på sysselsättning och aktivering för beroendemottagningens och öppenvårdens målgrupp, i samverkan med enhetens boendestödjare. Även nya, mer ändamålsenliga lokaler planeras för öppenvården inför 2016 och tillsammans motsvarar de utökade kostnaderna den volymminskning i placeringskostnader som märkts av under senaste året. Hemmaplanssatsningen bedöms säkra upp att placeringskostnaderna hålls nere. Under 2016 kommer en ny ramavtalsupphandling att genomföras tillsammans med nordostkommunerna, vilket blir en prioriterad uppgift för att säkerställa prisvärda avtal med värdefulla kvalitetskrav för leverantörerna.

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är idag uppmärksammat på många olika plan i samhället. I oktober 2014, då Socialstyrelsens nya föreskrifter inom området trädde i kraft, ökade kraven på nämnden och vad som förväntas gällande arbetet med våld i nära relationer. I syfte att bli mer tydlig och öka kvaliteten arbetar förvaltningen med att successivt ta fram gemensamma rutiner utifrån Socialstyrelsens riktlinjer.

Under slutet av 2015 och vidare in i 2016 kommer utbildningarna av personalgruppen att fortsätta och det nya arbetssättet att tas i bruk fullt ut. Detta kommer att innebära, inte enbart att våldet utreds – vilket redan påbörjats – utan även att insatser såsom skyddat boende och Alternativ Till Våld blir biståndsprovade enligt 4 kap 1 § SoL och att beviljade insatser planeras med genomförandeplan och följs upp enligt plan.

Det nya arbetssättet är föreskrivet från Socialstyrelsen och är således tvingande. Det kommer sannolikt att innebära en viktig positiv utveckling för den våldsutsatte och verksamhetens kvalitet inom området.

Satsningen på våld i nära relationer innebär att personalen inom familjestödsenheten ska ha grundläggande kunskap om våld i nära relation och basutbildning i Signs of Safety. För att tillgodose detta behov har ATV tagit fram en utbildning som omfattar fem sammanhängande halvdagar. Det är sex medarbetare inom familjestödsenheten som saknar denna utbildning. Länsstyrelsen tillhandahåller implementeringsstöd för Signs of Safety under två dagar som berör tre personer och fem dagar basutbildning för sju socialsekreterare inom familjestödsenheten. Det innebär att det är minst 56 arbetsdagar under hösten som behöver användas för kompetensutveckling vilket i sin tur kräver fler medarbetare eller ca 12 färre barnavårdsutredningar.

Utbildningssatsningen, tillsammans med det nya arbetssättet med uppföljningar av insatser för målgruppen kan komma att innebära ett behov av ytterligare utökade personalresurser i arbetsgrupperna, vilket i nuvarande rekryteringsläge är problematiskt.

Samordningsförbund

Österåkers kommun ingår sedan maj 2014 i Samordningsförbundet Södra Roslagen. Förbundet, bestående av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting och kommunerna Österåker och Täby, har som syfte att samordna insatser inom rehabiliteringsområdet. Målgruppen är personer i åldrarna 16-64 år som behöver parternas samordnade stöd för att förbättra sin förmåga till förvärvsarbete.

Under förbundets första år har fokus legat på att öka kunskapsutbytet mellan parterna, analysera vilka behovsgrupper som finns samt definiera inom vilka områden samordningen behöver stärkas. Förbundet har finansierat gemensamma frukostmöten för medarbetare och studiebesök för medlemmar ur styrelsen. Sedan våren 2015 finns *rådgivande team*, bestående av representanter från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunerna, för att vägleda individer som har behov av samordnade insatser. Inför kommande år planerar förbundet att sätta fokus på unga vuxna som står långt från arbetsmarknaden på grund av komplexa behov. I förlängningen förväntas detta även få en positiv inverkan på utfallet inom ekonomiskt bistånd.

Ungdomsmottagningen

2016 innebär ett nytt avtalsår mellan landstinget och Österåkers kommun. Nytt avtalsförslag inväntas under början av hösten.

Ungdomsmottagningens samarbete med kommunens högstadieskolor fortgår som tidigare, men kräver ständigt nya initiativ från verksamheten, för att realisera att samtliga elever i årskurs 8 får delta på ett viktigt studiebesök på mottagningen. Ungdomsmottagningens besöksvolym har minskat en aning gentemot tidigare år, vilket är viktigt att följa upp – både utifrån målgruppens självklara behov av deras förebyggande och tidiga insatser – och utifrån ett ekonomiskt perspektiv eftersom landstingets del av mottagningens finansiering delvis är prestationsbaserad.

Ungdomsmottagningens lokaler kommer att ses över under år 2016, främst avseende ombyggnation till en toalett för funktionshindrade. Mindre kostnader för teknisk utrustning och vitvaror behövs vilket kan medföra en extra kostnad under år 2016.

Gemensam familjerätt

Förvaltningen kommer tillsammans med andra nordostkommuner att utreda och presentera ett förslag till en kommungemensam familjerättsverksamhet. En gemensam nämnd för familjerättsfrågor behöver inrättas samt ett avtal skrivs mellan kommunerna. Syftet med förändringen är att kunna erbjuda hög service och kvalitet på insatser till kommuninvånarna. Verksamheten blir genom en sammanslagning mindre sårbar och förutsättningarna för att bevara och kunna utveckla kompetens inom området bedöms öka.

Ökade krav på personalens kompetens

Från 1 juli 2014 gäller nya bestämmelser om vem som är behörig att utföra vissa arbetsuppgifter inom socialtjänstens barnavård. Den nya lagen kräver att alla som arbetar med att utreda barns behov och följa upp beviljade insatser som lägst måste ha motsvarande socionomexamen eller annan relevant examen. Även personal inom familjerättsverksamheten får höjda krav på sin kompetens när frågan om barns försörjning har införts i samarbetsamtal med separerande föräldrar. Utöver frågor om vårdnad, boende och umgänge ska föräldrarna också stöttas i att hitta lösningar för barnens försörjning, sett ur barnets bästa. Lagändringen ställer högre krav på samtalsledarens kunskap om lagar och ekonomiska stödsystem så att de kan vägleda föräldrarna i frågan om fördelning av barnets underhåll. Syftet med att införa frågan om försörjning är att i möjligaste mån undvika en för alla parter påfrestande domstolsprocess.

I samverkan med Attunda tingsrätt prövas en ny arbetsmetod för att stärka barnperspektivet och minska risken för att barn far illa av föräldrars konflikt. Föräldrar och barn erbjuds ”konflikt och försoning” vilket innebär att socialförvaltningen under processen ger stöd till föräldrarna för att de ska finna varaktiga lösningar med fokus på barnets behov. Detta följs upp sedan vid förhandlingar i tingsrätten. Syftet är att öka barnperspektivet, förhindra att konflikten trappas upp i domstol, öka föräldrarnas ansvar och minska ombudets roll vid förhandlingarna i tingsrätten.

Personalsituationen

Personalsituationen inom socialtjänsten är ansträngd. Under de senaste åren har arbetet med attraktiv kommun – attraktiv arbetsplats intensifierats. Ökade krav på verksamheten och på personalens kompetens medför ökad bemanning.

Enligt Socialstyrelsens öppna jämförelser 2015 hade tidigare 71 procent av medarbetare som ansvarar för barnutredningar tre årserfarenhet vilket har förändrats till 38 procent 2015. Under 2011 hade 95 procent av barnutredarna i kommunen mer än fem års erfarenhet, för 2015 har andelen sjunkit till 25 procent. Detta innebär en kompetenstapp som påverkar utredningstider och utredningskvalitet.

En stor lönesatsning med lönetrappa och engångssatsning genomfördes i början av 2015 för myndighetsutövande socialsekreterare. Det har dock visat sig att lönenivåerna är relativt låga på socialförvaltningen både i jämförelse med andra förvaltningar inom kommunen och med andra kommuner. Detta medför att det är svårt att konkurrera om personal. Därför föreslås en generell höjning av lönenivåerna inom förvaltningen. Satsningen beräknas kosta ca 2 mnkr och finns finansierad inom budgetramen.

Arbetet med att förbättra personalsituationen och arbetsmiljön är högt prioriterat även framöver.

Miljömål

Under 2015 kommer nya miljömål att tas fram centralt i kommunen, socialförvaltningen deltar i det arbetet. Tills vidare ska nämnderna relatera till de 16 miljömål som finns på nationell nivå. Dessa handlar till stor del om att undvika negativ klimatpåverkan och fokuserar på hållbar samhällsplanering och minskade utsläpp. Konkreta åtgärder som Socialnämnden kan genomföra inom ramen för sitt kompetensområde och uppdrag är att möjliggöra videokonferens via länk vid uppföljningar och andra möten.

Strategiska styrtal/nyckeltal

Årsarbetare

Övergripande	Budget 2014	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Antal årsarbetare Socialnämnden	66	61	61	62	62	62

Vuxenstödsenheten

Vuxenstödsenheten Prestationer	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Placeringar institution						
Volym (vård dygn/år)	4 162	3 746	3 470	3 587	3 587	3 587
Volym (placeringar årsbasis)	11,4	10,3	9,5	9,8	9,8	9,8
Totalkostnad (tkr)	8 844 tkr	8 000 tkr	6 650 tkr	7 657 tkr	7 657 tkr	7 657 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	2 125 kr	2 135 kr	1 916 kr	2 135 kr	2 135 kr	2 135 kr
Externa familjehemsplaceringar						
Volym (vård dygn/år)	186	0	196	183	183	183
Volym (placeringar årsbasis)	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Totalkostnad (tkr)	128 tkr	0 tkr	382 tkr	350 tkr	350 tkr	350 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	691 kr	0 kr	1 950 kr	1 913 kr	1 913 kr	1 913 kr
Externt boende och öppenvård						
Volym (vård dygn/år)	1 448	570	570	366	366	366
Volym (placeringar årsbasis)	4,0	1,6	1,6	1,0	1,0	1,0
Totalkostnad (tkr)	1 366 tkr	600 tkr	600 tkr	411 tkr	411 tkr	411 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	943 kr	1 053 kr	1 053 kr	1 123 kr	1 123 kr	1 123 kr
Övriga vuxna - institution*						
Volym (vård dygn/år)	-	0	183	0	0	0
Volym (placeringar årsbasis)	-	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Totalkostnad (tkr)	-	0 tkr	250 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	-	0 kr	1 366 kr	0 kr	0 kr	0 kr
Övriga vuxna - familjehem*						
Volym (vård dygn/år)	-	730	365	671	671	658
Volym (placeringar årsbasis)	-	2,0	1,0	1,8	1,8	1,8
Totalkostnad (tkr)	-	800 tkr	400 tkr	750 tkr	750 tkr	750 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	-	1 096 kr	1 096 kr	1 118 kr	1 118 kr	1 140 kr
Övriga vuxna - boende & öppenvård*						
Volym (vård dygn/år)	-	730	424	727	727	727
Volym (placeringar årsbasis)	-	2,0	1,2	2,0	2,0	2,0
Totalkostnad (tkr)	-	1 100 tkr	450 tkr	800 tkr	800 tkr	800 tkr
Snittkostnad (kr/placering)	-	1 507 kr	1 061 kr	1 100 kr	1 100 kr	1 100 kr
Försörjningsstöd						
Total nettokostnad (tkr)	18 543 tkr	18 150 tkr	17 100 tkr	17 505 tkr	17 505 tkr	17 505 tkr

* Budget och redovisning av övriga vuxna är nytt för år 2015

Familjestödsenheten

Familjestödsenheten Prestationer	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
HVB-placeringar						
Volym (vårddygn/år)	1 975	1 825	2 169	1 830	1 830	1 830
Volym (placeringar årsbasis)	5,4	5,0	5,9	5,0	5,0	5,0
Totalkostnad (tkr)	5 021 tkr	5 822 tkr	7 422 tkr	6 752 tkr	6 752 tkr	6 752 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	2 542 kr	3 190 kr	3 422 kr	3 690 kr	3 690 kr	3 690 kr
Familjehemsplaceringar (totalt)						
Volym (vårddygn/år)	13 181	15 501	13 810	15 006	15 006	15 006
Volym (placeringar årsbasis)	36,1	42,5	38	41	41	41
Totalkostnad (tkr)	9 315 tkr	9 889 tkr	9 739 tkr	10 093 tkr	10 093 tkr	10 093 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	707 kr	638 kr	705 kr	673 kr	673 kr	673 kr
Interna familjehemsplaceringar						
Volym (vårddygn/år)	11 952	14 041	12 357	13 542	13 542	13 542
Volym (placeringar årsbasis)	32,7	38,5	33,9	37,0	37,0	37,0
Totalkostnad (tkr)	6 630 tkr	7 132 tkr	6 732 tkr	7 071 tkr	7 071 tkr	7 071 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	555 kr	508 kr	545 kr	522 kr	522 kr	522 kr
Externa familjehemsplaceringar						
Volym (vårddygn/år)	1 229	1 460	1 453	1 464	1 464	1 464
Volym (placeringar årsbasis)	3,4	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Totalkostnad (tkr)	2 685 tkr	2 757 tkr	3 007 tkr	3 022 tkr	3 022 tkr	3 022 tkr
Snittkostnad (placering/dag)	2 185 kr	1 888 kr	2 070 kr	2 064 kr	2 064 kr	2 064 kr

Förändringar i förhållande till budget 2015

Budgetramen för Socialnämnden år 2016 är 1,5 mnkr större än föregående år. Förändringen i de preliminära ramarna består av indexuppräkning för ökade kostnader motsvarande 2,5 mnkr samt ökade intäkter med 1 mnkr. Då antalet ensamkommande flyktingbarn var för högt budgeterat under 2015 jämfört med den överenskommelse som kom att gälla från 2015 innebär nämndens förslag en avvikelse från ramarna med 6,8 mnkr. Det avser lägre intäkter i form av statsbidrag och momscompensation samt lägre kostnader för köp av verksamhet.

En generell lönesatsning behövs för medarbetare på socialförvaltningen. I budget 2016 är 2 mnkr avsatt för detta.

Barnombud

Tjänsten som barnombud inrättades under 2014 enligt beslut i Kommunfullmäktige. Verksamheten utvärderades efter ett år. Utifrån den korta tiden är det dock för tidigt att fatta ett slutligt beslut om eventuell permanentering av verksamheten varför Barnombud föreslås fortsätta som projekt även under 2016. 400 tkr finns avsatt i budgeten.

Boende för äldre missbrukare

Kommunfullmäktiges uppdrag till Socialnämnden att utreda ett eget boende för äldre missbrukare i kommunen finns redovisat i bilaga 6. Utredningen utmynnar till ett förslag om ett stöd- och serviceboende för målgruppen. Förslaget ska ses som ett underlag till kommande års budgetarbete.

Höjd ersättning till familjerådgivare

I Österåkers kommun finns sedan 2010 ett valfrihetssystem enligt lag om valfrihetssystem (LOV) inom familjerådgivning. Det betyder att par som önskar gå i familjerådgivning fritt kan välja mellan de utförare som blivit godkända av kommunen. Idag finns sex externa utförare och kommunens egen familjerådgivning.

För att erbjuda kommuninvånarna valfrihet är det viktigt att erbjuda en rimlig ersättningsnivå som gör det attraktivt för utförare att ingå i LOV-systemet. Utförare har vid flera tillfällen påtalat den som man upplever låga ersättningen från kommunen. En jämförelse med närliggande kommuner visar att Österåkers kommuns ersättning är lägre än genomsnittet. Kommunens familjerådgivning, vars intäkter utgörs av samma ersättning som de privata utförarnas, gick under 2014 med ett underskott på ca 40 000 kr. Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att höja ersättningen för egen regi från 1 032 kr till 1 122 kr per timme och egenavgiften från 300 kr till 350 kr per besök. Till externa utförare tillkommer momscompensation på 3 %. Den ökade kostnaden beräknas till ca 50 tkr. Ärendet finns beskrivet i bilaga 5.

Nämnd och ledningsstab

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Förändring 2015-2016	Plan 2017 exkl. prisutv.	Plan 2018 exkl. prisutv.
Socialnämnd	-1 043	-1 443	-1 397	-354	-1 397	-1 397
Ledningsstab	-4 105	-3 105	-3 284	821	-3 284	-3 284
Social beredskap	-562	-562	-573	-11	-573	-573
Familjerådgivning	-390	-390	-446	-56	-446	-446
Verksamhetens nettokostnader	-6 100	-5 500	-5 700	400	-5 700	-5 700

Till 2016 års budget har den totala ramen för nämnd och ledningsstab minskats med 400 tkr. Kostnaderna för politisk verksamhet har dock utökats med totalt 325 tkr på grund av ökade kostnader för arvoden och sammanträden. Den centrala buffert som tidigare funnits och som 2015 uppgick till 1 mnkr har tagits bort för att kunna finansiera hälften av ovan nämnda lönesatsning. Utöver den 2 %-iga indexuppräkningsen har knappt 50 tkr utökats budgeten för familjerådgivning till följd av den föreslagna, höjda ersättningen.

Familjestödsenheten

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Förändring 2015-2016	Plan 2017 exkl. prisutv.	Plan 2018 exkl. prisutv.
Administration	-19 339	-19 339	-20 448	-1 109	-20 448	-20 448
Ensamkommande flyktingbarn	2 030	4 330	3 574	1 544	3 574	3 574
Familjemottagning	-4 473	-4 173	-4 689	-216	-4 689	-4 689
Familjerådgivning	0	0	0	0	0	0
Familjerätt	-1 628	-1 628	-1 735	-107	-1 735	-1 735
Kontaktpersoner Barn och Ungdom	-876	-876	-893	-17	-893	-893
Vårdkostnader Barn och Ungdom	-16 814	-18 264	-18 008	-1 194	-18 008	-18 008
Verksamhetens nettokostnader	-41 100	-39 950	-42 200	-1 100	-42 200	-42 200

Familjestödsenhetens budget har utökats med totalt 1,1 mnkr till 2016 års budget. Antalet helårsarbetare är detsamma men personalkostnader väntas öka med 2,4 mnkr på grund av årlig lönervidering samt de särskilda lönesatsningarna.

En större justering har gjorts i budgetramen utifrån det faktum att antalet ensamkommande flyktingbarn enligt överenskommelsen till år 2015 omfattar 40 barn och inte 46 som hade budgeterats för samma år. Intäkterna i form av statsbidrag och momscompensation har minskats med totalt 6,5 mnkr. Samtidigt har kostnaderna antagits sjunka med motsvarande för volymminskningen men därutöver har ytterligare en minskning om 2,5 mnkr gjorts till följd av lägre priser för en stor andel av de befintliga platserna.

Avseende vårdkostnader för barn och unga har nettobudgeten för HVB-placeringar utökats med 850 tkr till följd av dyrare placeringar. Volymerna väntas dock fortfarande motsvara fem helårsplaceringar. Även volymerna i externa familjehem väntas vara oförändrade, kostnaderna förväntas dock öka med 200 tkr på grund av dyrare placeringar. Samtidigt väntas kostnaderna i interna familjehem sjunka med motsvarande.

Vuxenstödsenheten

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2015	Prognos 2015	Budget 2016	Förändring 2015-2016	Plan 2017 exkl. prisutv.	Plan 2018 exkl. prisutv.
Stab	-2 569	-2 569	-2 556	13	-2 556	-2 556
Hyresvärd	-1 289	-1 389	-1 084	205	-1 084	-1 084
Ekonomiskt bistånd						
<i>bidrag till enskilda</i>						
<i>administration</i>	-18 150	-17 100	-17 505	645	-17 505	-17 505
Flyktingmottagande	-6 172	-6 172	-6 529	-357	-6 529	-6 529
Beroende	1 808	1 808	1 272	-536	1 272	1 272
<i>administration</i>						
<i>vårdkostnad institution</i>	-4 000	-4 000	-4 052	-52	-4 052	-4 052
<i>intern öppenvård</i>	-7 707	-6 357	-7 358	349	-7 358	-7 358
<i>extern öppenvård</i>	-2 054	-2 054	-2 917	-863	-2 917	-2 917
<i>familjehem</i>	-564	-564	-375	189	-375	-375
Övriga vuxna	0	-380	-350	-350	-350	-350
<i>vårdkostnad institution</i>	0	-250	0	0	0	0
<i>intern öppenvård</i>	0	0	0	0	0	0
<i>extern öppenvård</i>	-1 044	-394	-764	280	-764	-764
<i>familjehem</i>	-759	-359	-714	45	-714	-714
Ungdomsmottagningen	-1 600	-1 670	-1 970	-370	-1 970	-1 970
Verksamhetens nettokostnader	-44 100	-41 450	-44 900	-800	-44 900	-44 900

Vuxenstödsenhetens budgetram är utökad med 800 tkr varav nästan 700 tkr avser indexuppräknningar. Inom öppenvården kommer man att utöka med en tjänst som ska arbeta med sysselsättning. Öppenvården kommer också att flytta till nya lokaler så de sammanlagda ökade kostnaderna för verksamheten kommer att vara cirka 600 tkr högre än föregående år.

Utbetalningarna av bidrag till enskilda för ekonomiskt bistånd har det senaste året visat en positiv trend med minskade kostnader. I den senaste prognosen för 2015 har de legat på en stabil nivå och de totala kostnaderna väntas bli 1 mnkr lägre än budget. Med den utgångspunkten har budget 2016 lagts på samma nivå.

Avseende vårdkostnader för vuxna har en del, relativt små justeringar genomförts till budget 2016 på grund av volymförändringar. För institutionsplaceringar missbruk är budgetramen 500 tkr lägre medan familjehemsbudgeten utökats med 350 tkr. Posterna för extern öppenvård är också reducerade med totalt 500 tkr.

Vad gäller flyktingmottagandet till kommunen råder stor osäkerhet i hur stora volymer det kommer att röra sig om samt intäkter och kostnader förknippade med detta. Under 2015 tecknades en ny överenskommelse om 50 personer. Budgeten är oförändrad jämfört med 2015. Vid årsskiftet upphör det projekt som kommunen haft tillsammans med Arbetsförmedlingen där de bekostat halva lönekostnaden för en anställd på förvaltningen som arbetat med flyktingfrågor. Till 2016 återgår kostnaden till Socialnämnden så budgeten har utökats med cirka 250 tkr för detta.

En nyhet från 2016 är att 10 % av de statsbidrag som Socialnämnden erhåller för flyktingmottagandet (ej ensamkommande barn) kommer att tillfalla Skolnämnden för att täcka del av deras befintliga kostnader för exempelvis SFI (svenska för invandrare) m.m. På grund av osäkerheten kring hur stora intäkterna kommer att vara är denna summa en uppskattning och har budgeterats till omkring 370 tkr.

Lokaler

Socialnämndens behov av verksamhetslokaler är förhållandevis väl tillgodosedda. Mottagande av ensamkommande flyktingbarn ställer nya krav på lokal- och lägenhetsbeståndet. Utöver befintligt gruppboendet på Hackstavägen finns behov av ytterligare ett gruppboende. Målsättningen är att starta 12 nya platser på Solskiftet från januari 2016.

Tillgången på lägenheter behöver öka för att möjliggöra nästa steg i boendekedjan för målgruppen. När dessa barn blir myndiga och avslutar gymnasieutbildning har de stora svårigheter att ta sig in på bostadsmarknaden. Det minskar även deras möjligheter att etablera sig i Österåkers kommun.

I en översyn av nyttjandet av lokaler i Alceahuset – inklusive plan för skalskydd – kan förflyttningar inom huset komma att göras innan utgången av år 2016, vilket kan medföra en ny fördelning av lokalkostnaderna mellan enheterna.

Utveckling och förändringar - framåtblick

Världsekonomin

Konjunkturen i samhället påverkar i hög grad Socialnämndens arbete. Svensk ekonomi har förbättrats under senaste året, men osäkerheten i världsekonomin har inneburit att antalet personer med behov av försörjningsstöd ökat kraftigt sedan 2009. Ökningen skedde utifrån en låg nivå jämfört med riket. För att möta denna ökning har nya arbetsmetoder utvecklats genom att på försök inrätta arbetssökarverksamhet, öka stödet till långtidssjukskrivna och utökad samverkan med arbetsförmedlingen. År 2014 har socialförvaltningen fortsatt det arbetet och även under 2015 finns möjligheter att ytterligare förbättra rutiner och kvaliteten på bedömningar av berättigande till ekonomiskt bistånd. Eventuella kommande förändringar i konjunkturläget och i socialförsäkringssystemet medför dock alltid stora effekter på utfallet inom ekonomiskt bistånd, vilka kan vara svåra att förutse.

Det ökade asyl- och flyktingmottagandet i år och de kommande åren innebär både möjligheter och utmaningar. Staten har det övergripande och ekonomiska ansvaret och sätter ramarna för rollfördelningen mellan olika aktörer genom regelverk.

Den nuvarande överenskommelsen avseende familjer omfattar 30 individer och 23 asylplatser för ensamkommande barn.

Flyktningmottagandet

Enligt ett lagförslag som Arbetsmarknadsdepartementet i juni skickat ut på remiss kan kommunernas mottagande komma att bli lagstyrt från och med 1 juli 2016, på liknande sätt som mottagandet av ensamkommande barn. En sådan lagändring innebär sannolikt en utökning av flyktningmottagandet för Österåkers kommun eftersom Länsstyrelsens senaste fördelningstal på 60 personer är något högre än kommunens överenskommelse om 50 personer.

När det gäller ensamkommande barn har antalet ökat markant. Under första halvåret i år kom 4 544 asylsökandebarn till Sverige, vilket innebär en ökning med 85 procent i jämförelse med samma period i fjol. Migrationsverket har därför utvidgat anvisningarna och kan anvisa barn till samtliga kommuner i Sverige – även de kommuner som redan fullgjort sitt uppdrag.

Enligt fördelningstalet på länsnivå är Österåkers antal 23 asylplatser. Fördelningstalet bygger på Migrationsverkets prognoser. Beräkning görs utifrån antalet platser som behövs, fördelning av platser över landet med hänsyn till folkmängd och antalet mottagna vuxna och barn i familj och ensamkommande barn. Kommunen har den sista juni 2015 fem asylplatser och elva abonnerade platser hos Attendo som står tomma till följd av att kommunen inte erhållit anvisningar i nivå med fördelningstalet. För att klara mottagandet enligt prognos skrevs ett avtal om ytterligare 10 platser med Attendo. I slutet av juli överlämnar Migrationsverket en ny prognos till regeringen som utgör grund för nytt fördelningstal.

I de fall där ett ensamkommande barn har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande kan föräldrar och syskon ansöka om att få återförenas med barnet i Sverige. Detta innebär att det är svårt att beräkna antalet familjeåterföreningar.

Asyl- och flyktningmottagandet påverkas av omvärlden. Baserat på den nuvarande situationen i Syrien har Migrationsverket tagit ett rättsligt ställningstagande som innebär att samtliga syriska flyktingar i normalfallet beviljas permanenta uppehållstillstånd. De syrier som ansökt om asyl i Sverige under det gångna året har antingen beviljats permanenta uppehållstillstånd, alternativt fått tillfälligt uppehållstillstånd på tre år.

En av två fortsatt stora utmaningar för Österåkers kommun när det gäller asyl- och flyktningmottagandet är behovet av bostäder.

De ensamkommande barnen blir äldre och behöver flytta ut från de aktuella boenden, familjeåterföreningar som hittills varit aktuella har haft behov av större lägenheter anpassade för sex till åtta barn. Därtill kommer behov av bostäder till familjer – och då främst de som tagits emot via anvisning från Migrationsverket eller Arbetsförmedlingens bosättningssektion inom ramen för kommunens överenskommelse med länsstyrelsen.

Den andra stora utmaningen handlar om hur kommunen kan bidra till att få en allt större andel av flyktingarna snabbare ut på arbetsmarknaden. En viktig del i dagens mottagande är det projekt ”Hemnära integrationsstöd” som innebär att en halvtids-coach (organiserad inom vuxenstödsenheten) finansieras av arbetsförmedlingen. Projektet avslutas den sista december 2015 men coachens arbete med att stötta upp praktiskt i mottagandet kommer med all nödvändighet att behöva fortsätta även under 2016 oavsett stöd i finansieringen.

Brist på bostäder

I Österåkers kommun finns människor som kan definieras som hemlösa utifrån Socialstyrelsens samtliga fyra olika definitioner av hemlöshet. Bristen på bostäder är ett generellt problem för socialförvaltningens målgrupper. Det har också inverkan på Socialnämndens kostnader.

Eftersom det är Socialnämndens ambition att i möjligaste mån erbjuda vård på hemmaplan måste frågan om lämpliga boendelösningar diskuteras i högre utsträckning än idag.

För Socialnämnden blir bristen på bostäder påtaglig inom en rad områden. Den bidrar bland annat till att försvåra möjligheten att efterleva överenskommelsen om mottagande av flyktingar. Inom beroendevården blir bostadsbristen tydlig för dem som är behov av boende i kombination av omsorg, stöd och vård på hemmaplan. När de barn som kommit ensamma till Sverige för att söka asyl senare får uppehållstillstånd och blir myndiga, har de stora svårigheter att ta sig in på bostadsmarknaden.

Bristen på bostäder är en utmaning för hela kommunen och den har direkt påverkan på flera nämnders ansvarsområden. En gemensam ansats om hur frågan på tillgången till lämpliga bostäder kan lösas vore en möjlig väg framåt.

Barns hälsa

Undersökningar visar att den psykiska ohälsan bland barn och ungdomar ökar. Ökningen sker inom hela gruppen och inte bara bland barn och unga som är särskilt utsatta på grund av psykosociala faktorer som en förälders missbruk eller psykiska sjukdom (se Socialstyrelsens rapport Psykisk ohälsa bland barn och ungdomar, 2013).

Enligt socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhället och leva som andra. Det ansvaret gäller oavsett om barnets behov kan förklaras av sociala brister, funktionshinder eller psykisk ohälsa.

Med en ökning av den psykiska ohälsan bland barn ställs högre krav på socialsekreterarna som måste ha kompetens utöver socionomexamen inom ett brett spektrum och ha förståelse för uppdraget. Det ställer också högre krav på samordning och samverkan mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden.

Nya riktlinjer för missbruks- och beroendevård

Missbruk av alkohol och narkotika är en fråga betydligt större än beroendevården. Socialstyrelsens nationella riktlinjer för att förebygga och behandla missbruk omfattar såväl kommunens socialtjänst som landstingets primärvård, specialiserad beroendevård och psykiatri. Det förebyggande arbetet ska ske inom socialtjänst, husläkarmottagningar, mödrahälsovård och barnhälsovård.

Under 2015 kommer nya nationella riktlinjer att gälla. Syftet är att öka tillgängligheten och kvaliteten i den vård och stöd som erbjuds personer med missbruk eller beroende. Riktlinjerna innehåller bland annat rekommendationer för användandet av olika bedömningsinstrument, tester, läkemedelsbehandling och behandling. En viktig rekommendation är också att personer med samsjuklighet behöver behandlas för båda tillstånden samtidigt och helst i en integrerad psykosocial behandlingsmodell som fokuserar på både det psykiska tillståndet och missbruket eller beroendet.

De nya riktlinjerna medför ett visst behov av fortbildning för personalen samt en utveckling av det redan pågående arbetet med den standardiserade intervjumetoden ASI som arbetssätt, med tillhörande statistikanalys och uppföljning på såväl individ- som gruppnivå. För socialförvaltningen som helhet innebär rekommendationerna om samsjuklighet ett förtydligande av vikten av samverkan mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden för möjlighet att utveckla individanpassade lösningar för den enskilde. I de kommande riktlinjerna har Socialstyrelsen utlovat information rörande rekommendationer kring Case Management, vilket kan komma att innebära att en sådan arbetsmodell i samverkan med landstinget tar form under senare delen av 2015.

Ekonomisk riskanalys

En stor osäkerhet råder framöver kring hur stort mottagandet av flyktingar kommer att vara. Trots att fler ensamkommande barn har mottagits under 2015 jämfört med 2014 har ändå anhöriginvandringen varit mindre i år och detta är mycket svårt att förutspå. Små volymförändringar får stora ekonomiska effekter och som exempel kan nämnas att statsbidraget för endast ett ensamkommande flyktingbarn är nästan 700 tkr per år vilket beskriver hur snabbt avvikelser för dessa budgetposter kan uppstå.

Ytterligare en riskfaktor i Socialnämndens budget är att den centrala buffert som tidigare funnits (1 mnkr år 2015) nu tas bort. Det innebär att det inte längre finns samma möjlighet att täcka upp för oförutsedda kostnader i samband med volymökning.

Under 2015 har vårdkostnaderna för både barn och vuxna legat på relativt låga nivåer men risken finns naturligtvis att dessa kan komma att öka framöver. Även här kan små volymökningar få stora ekonomiska konsekvenser. En förhoppning är dock att detta inte ska behöva ske i någon större omfattning tack vare nya satsningar inom bland annat öppenvården samt medverkan i samordningsförbundet med mera.

På grund av rådande personalsituation och svårigheter att rekrytera finns risk att förvaltningen behöver ta in tillfälliga konsulter för att lösa bemanningen. Detta är oftast mycket kostsamma lösningar och inte heller tillfredställande för kontinuiteten i arbetsgrupperna. Förhoppningen är att detta till stor del ska kunna undvikas genom kommande arbetsmiljö- och lönesatsningar för de anställda.

Målstyrning för Österåkers kommun

Värdegrund: Delaktighet, dialog, mångfald samt öppenhet.

Bilaga 1 till budget 2016

Kommunfullmäktiges inriktningsmål	Resultatmål Socialnämnd	Nuläge	Styrtal målnivå	Period	Mätmetod
Invånarna ska uppleva en professionell service av högsta kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service:	Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka				
Indikator (NKI i medborgarundersökning)		42 (2013)	plus 10 %	2016-18	Undersökning
Indikator (SBA:s NKI-undersökning)		67			
Österåker ska ha en ekonomi i balans:	Finansiering av alla beslut med ekonomisk bäring ska tydliggöras				
Indikator (Fortsatt god ekonomisk hushållning)		överskott 4,8%	0% avvikelse	2016-18	Statistik
Indikator (Fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse)		ej aktuellt	100%	2016-18	Månadsuppföljning
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet:	Samarbetet mellan socialtjänsten och skolan ska förbättras				
Indikator (Antal SIP där skolan deltar, uppföljning av BUSSAM)		xx	antal SIP		Statistik
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning:	Äldre personer med missbruk ska erbjudas stöd till ett värdigt liv				
Indikator (utvecklad öppenvård och genomförd analys av behoven)			antal aktiviteter, genomförd analys		Statistik

Österåker ska ha en trygg miljö:	Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd			
Indikator (genomförda utbildningar inom våld)	20 st	10 st		Kompetensplan VINR
Indikator (antal aktualiserade våldsärenden vuxenstöd)	17 st	25%		Statistik

SIP (samordnad individuell plan för enskilda personer)

BUSSAM (Barn och unga med behov av särskilt stöd samverkan)

ATV (Alternativ till våld)

Plan för konkurrensprövning - Socialnämnden

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
<u>Hem för vård och boende:</u> Barn och unga	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner
Missbruk	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med norrkommunerna, ca 40 leverantörer
Ensamkommande barn (11 pl)	Entreprenad	Världljus AB
- enstaka platser	Ramavtal enl LOU	1 leverantörer
- StegEtt (4 pl)	Egen regi	Familjestödsenheten
<u>Öppenvård:</u> Barn och unga	Egen regi	Familjestödsenheten
Missbruk	Ramavtal enl LOU	Upphandlad tillsammans med norrkommunerna, ca 40 leverantörer
	Egen regi	Vuxenstödsenheten
<u>Anhörigstöd (missbruk):</u>	Egen regi	Vuxenstödsenheten
<u>Familjerådgivning:</u>	LOV	7 leverantörer inkl egen regi
<u>Samarbetssamtal:</u>	Egen regi	Familjestödsenheten
<u>Föräldrautbildningar:</u>	Egen regi	Familjestödsenheten
<u>Ungdomsmottagning:</u>	Egen regi	Vuxenstödsenheten
<u>Budget- och skuldrådgivning:</u>	Egen regi	Vuxenstödsenheten
<u>Arbetsökarverksamhet:</u>	Egen regi	Vuxenstödsenheten
<u>Familjehemsrekrytering:</u>	Egen regi	Familjestödsenheten
<u>Rekrytering av kontaktfamiljer och -personer:</u>	Egen regi	Familjestödsenheten

Kommentar: Socialnämnden prövar löpande om verksamheten är lämplig för konkurrensprövning.

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2015-08-19

Prestationsbaserad ersättning

	Interna utförare				Externa utförare			
	Budget 2015	Budget 2016	Förändring		Budget 2015	Budget 2016	Förändring	
			Belopp	%			Belopp	%
Ersättning familjerådgivning Ersättning per rådgivningstillfälle	1 032	1 122	90	8,7%	1 063	1 156	93	8,7%

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2015-08-19

Taxor och avgifter

	Budget 2015	Budget 2016	Förändring	
			Belopp	%
Avgift familjerådgivning Kostnad per rådgivningstillfälle	300	350	50	16,7%

Förslag till ny ersättning för familjerådgivning

Bakgrund

Inom familjerådgivning finns sedan 2010 ett valfrihetssystem enligt lag om valfrihetssystem (LOV). Par som önskar gå i familjerådgivning kan fritt välja mellan de utförare som blivit godkända av kommunen. Sedan införandet av kundval har ungefär sex privata utförare ingått i systemet. Därutöver har kommunen bedrivit familjerådgivning i egen regi inom ramen för familjestödsenheten.

Jämförelse av ersättning

Kommunens ersättning till externa utförare sattes ursprungligen till 1 000 kr för varje rådgivningstillfälle. Utöver detta betalar paret en egenavgift på 300 kr direkt till utföraren. Ett rådgivningstillfälle omfattar 120 minuter, varav 30 minuter är avsatta till för- och efterarbete.

Ersättningen har räknats upp årligen och är sedan 1 januari 2015 1 063 kr, vilket gör att den totala ersättningen för ett rådgivningstillfälle idag är 1 363 kr. Kompensation för uteblivet, eller sent avbokad, besök ges inte.

En jämförelse visar att Österåkers kommuns ersättning är lägre än i närliggande kommuner. Den genomsnittliga ersättningen bland jämförda kommuner är 1 129 kr för egen regi och 1 166 kr för externa utförare (se tabell nedan). Egenavgiften varierar mellan kommunerna och är i snitt 340 kr. Ett fåtal kommuner ger utföraren möjlighet till viss ersättning vid uteblivna eller sent avbokade besök.

Egenavgiften sattes ursprungligen med utgångspunkt i landstingets egenavgift för besök hos specialistläkare, som 1 januari 2010 var 320 kr. Den 1 januari 2015 höjdes landstingets avgift till 350 kr.

Kostnad för familjerådgivning i egen regi

Kommunens egen regi är integrerad i familjestödsenhetens familjemottagning. Budgeten för familjerådgivningen omfattar en fjärdedels tjänst samt kostnader för lokal och administration, vilket motsvarar 155 000 kr per år. Intäkterna kommer från egenavgifter och den ersättning som kommunen ger för utförda samtal. Under 2014 begärdes ersättning för 85 samtal vilket ger en total intäkt på 113 000 kr.

Det innebär att kommunens egen familjerådgivning gick med underskott på ca 40 000 kr. Under 2014 begärdes i genomsnitt ersättning för två samtal per vecka. Beräkningar visar att ersättningen (inklusive egenavgiften) per samtal hade behövt vara 1 503 kr för att täcka kostnaderna.

Underskottet i den kommunala familjerådgivningen har inte analyserats fullt ut. Underskottet kan sannolikt förklaras av låg ersättning i kombination med överkapacitet.

Externa utförares synpunkter gällande ersättningsnivå

För att kunna erbjuda kommuninvånarna valfrihet är det viktigt att erbjuda en rimlig ersättningsnivå som gör det attraktivt för utförare att ingå i LOV-systemet. Utförare har vid flera tillfällen påtalat den låga ersättningen. Minst två utförare har avböjt fortsatta uppdrag med hänvisning till detta. Samtidigt har nya utförare tillkommit under åren. Som tabellen nedan visar finns ingen självklar koppling mellan antalet utförare och ersättningsnivån.

Förslag på höjd ersättning

En jämförelse med närliggande kommuner visar att Österåkers kommuns ersättning till utförare av familjerådgivning är lägre än genomsnittet. Kommunens egenavgift är också lägre. Under 2014 gick den egna kommunala familjerådgivningen med ett underskott på ca 40 000 kr.

Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att i budget 2016 höja ersättningen till egen regin till 1 122 kr och egenavgiften till 350 kr. För externa utförare tillkommer 3 % moms-kompensation på ersättningen. Det ger en sammanlagd ersättning till familjerådgivning i egen regi på 1 450 kr från och med 1 januari 2016. Det innebär att kommunens egen familjerådgivning inte fullt ut kompenseras med den nya ersättningen. Det motiveras av en eventuell överkapacitet i verksamheten och ger utrymme för möjliga effektiviseringar.

Uppskattad kostnad för höjd ersättning

Under 2014 betalades 310 000 kr i ersättning till utförare av familjerådgivning. En grov beräkning ger att 310 rådgivningstillfällen ersattes under 2014.

Givet samma antal rådgivningstillfällen men med en höjd ersättning skulle kostnaden istället uppskattas till ca 358 000 kr per år. Beräkningen utgår från den ersättningen som externa utförare får. En höjd ersättning innebär således en uppskattad ökning av kostnaderna med ca 48 000 kr per år.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen föreslår att ny ersättning för utförare av familjerådgivning i egen regi ska vara 1 100 kr i 2015 års priser. Priserna justeras årligen i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut. För 2016 innebär det 1 122 kr. För privata utförare tillkommer 3 % moms-kompensation.

Förslaget innebär ökade kostnader med uppskattningsvis 48 000 kr. Den nya ersättningen ska gälla från och med 1 januari 2016. Förvaltningen föreslår höjning av egenavgiften till 350 kr från 1 januari 2016.

Tabell över ersättningar 2015

Kommun	Ersättning egen regi (kr)	Ersättning privat utförare (kr)	Total ersättning	Egenavgift	Antal utförare (ca)
Österåker	1 032	1 063	1 332-1 363	300	7
Täby	1 244	1 286	1 599-1 636	350	23
Danderyd	1 235	1 235	1 585	350	24
Lidingö	920	920	1 450	530	15
Huddinge	1 143	1 226	1 393- 1 476	250	6
Nacka	1 107	1 194	1 380- 1 467	273	28
Sollentuna		1 070	1 470	400	8
Ekerö		1 150	1 450	300	9
Upplands Väsby		1 250	1 500	250	6
Genomsnitt (ex Österåker)	1 129	1 166	1 469-1 506	340	

Redovisning av uppdraget att utreda eget boende för äldre missbrukare i kommunen

Bakgrund

I budget 2014 gav Kommunfullmäktige Socialnämnden i uppdrag att utreda ett eget boende för äldre missbrukare i kommunen. Under 2013 fördes diskussioner med Förenade Care om att upplåta platser för målgruppen på det äldreboende i Margretelund som då var under uppbyggnad. Hösten 2014 stod det klart att det saknades intresse från Förenade Cares sida att gå vidare med planerna. I början av 2015 inledde förvaltningen en ny utredning utifrån de nya förutsättningarna.

Sammanfattning

I utredningen framkommer att målgruppen för ett eget boende utgörs av en mindre grupp om ca 6-8 personer vars behov av stöd inte fullt ut kan sägas tillgodoses idag. För att kunna erbjuda mer omfattande omsorg, ett fungerande socialt stöd och en trygg bostadssituation föreslår förvaltningen att öppna ett stöd- och serviceboende för målgruppen.

Förslaget förutsätter att medel avsätts i Socialnämndens budget och att Armada uppdras att tillhandahålla 6-8 mindre lägenheter med tillgång till personal- och gemensamhetslokal. En uppskattad kostnad för ett sådant boende är motsvarande kostnaden för ett stöd och serviceboende enligt LSS, som för sex platser är omkring 2,8 mnkr per år. De kostnader Socialnämnden har idag för målgruppen i form av boendestöd och placeringar skulle minska. De kostnader Vård- och omsorgsnämnden har för målgruppen i form av hemtjänst och boendestöd skulle också minska.

Om målgruppen

I uppdraget från Kommunfullmäktige står att ”utreda eget boende för äldre missbrukare i kommunen”. ”Äldre” är ett vedertaget begrepp som inom Socialnämndens ansvarsområde omfattar personer som är 65 år och äldre. Målgruppen äldre med alkoholmissbruk går inte att enbart definiera utifrån ålder. Det är känt att personer med alkoholrelaterade problem riskerar att få såväl fysiska sjukdomar som psykisk ohälsa och sociala problem. Ett långvarigt missbruk kan innebära att personer yngre än 65 år har fysiska och psykiska besvär som vanligtvis är förknippade med äldre personer. Sett utifrån de behov som uppstår vid ett långvarigt missbruk har således en vidare definition av ”äldre”, som omfattar personer runt 60 år, varit utgångspunkten i utredningen.

Vid en genomgång av aktuella klienter hos Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden vid tiden för utredningen, identifierades ca 15-20 personer att tillhöra gruppen äldre med alkoholmissbruk. Av dessa finns ett fåtal individer, ca 6-8 personer, vars behov inte fullt ut kan sägas tillgodoses med de insatser som kommunen kan erbjuda idag. Det är med utgångspunkt i just denna målgrupps behov som utredningen är skriven.

Socialtjänstens arbete utgår alltid från den enskilda individens behov. För att kunna planera för framtida behov måste vissa antaganden göras. Som grund för den här utredningen görs bedömningen att det är rimligt att anta att behov liknande dem som identifieras idag kommer att finnas inom samma målgrupp även i framtiden. Det är också rimligt att anta att målgruppens storlek är ungefär densamma i en nära framtid.

Omsorgsbehov

Äldre personer som har levt sitt liv i ett, ibland, långvarigt missbruk, har många gånger ett omfattande behov av omsorg i sin vardag. Det stöd som kommunen idag erbjuder personer inom målgruppen är stöd i hemmet i form av hemtjänst. Hemtjänst är en biståndsprövad insats som beviljas av Vård- och omsorgsnämnden.

Utredningen visar att omsorgsbehovet för målgruppen inte fullt ut tillgodoses med dagens insatser. Detta eftersom beviljade insatser inte alltid kan genomföras, antingen på grund av klientens motvilja att ta emot hjälp eller att situationen i hemmet är så stökig att hemtjänsten har svårt att genomföra sitt uppdrag. Ofta saknar hemtjänstutförarna den speciella kompetens och den flexibilitet i organisationen som krävs för att stödja personerna i sin problematik.

I de fall insatserna som erbjuds på hemmaplan inte är tillräckliga kan personen, efter beslut, erbjudas en placering på annat boende. Det är då många gånger klientens önskan att bo kvar inom kommunen, något som inte är möjligt då det saknas sådana utförare inom kommunen. Placeringar innebär högre dygnkostnader jämfört med ett eget boende med hemtjänst och boendestöd.

Behov av socialt stöd

Ett fungerande socialt liv bidrar till en ökad livskvalité för alla människor. För en person med alkoholmissbruk kan det också innebära en viktig faktor i strävan att hålla nykterhet och skapa en fungerande vardag. Idag erbjuds flera av personerna inom målgruppen boendestöd, oftast genom beroendemottagningen. Det kan också beviljas av Vård- och omsorgsnämnden när behovet är kopplat till personens psykiska mående. I något fall kan en klient erbjudas boendestöd från båda nämnderna. Boendestödet ska fungera som ett stöd i sådant som rör boendet. Det kan till exempel erbjudas som en åtgärd för att förhindra vräkning men också som ett praktiskt socialt stöd för att klara vardagen hemma och ute i samhället.

En form av socialt stöd som redan finns idag är de aktiviteter som erbjuds äldre vid kommunens träffpunkter. För en äldre person med ett långvarigt missbruk kan det vara svårt att delta i den typen av aktiviteter. Personalen på träffpunkten har kanske inte heller den kompetens och erfarenhet som kan behövas för att möta målgruppen.

Utredningen visar att behovet av ett ordnat socialt stöd är större än vad som kan erbjudas idag. Med ökad tillgång till boendestöd och ett socialt stöd anpassat för målgruppen skulle sannolikt fler personer inom målgruppen kunna få en mer trygg och stabil tillvaro.

Behov av bostad

Bristen på bostäder är ett generellt problem för många av de personer som söker stöd från socialförvaltningen. Utredningen visar att bostadsbristen bland äldre personer med missbruk är påtaglig. Många inom målgruppen saknar egen bostad och bor istället på andrahandskontrakt i lägenheter genom socialtjänsten, s.k. sociala kontrakt. Ett socialt kontrakt är tänkt som en tillfällig insats och inte en permanent lösning, vilket innebär en osäker boendesituation för individen.

En otrygg boendesituation utgör i sig en risk för att missbruket och ohälsan förvärras. Det är mot bakgrund av detta som Socialstyrelsen har skärpt sina rekommendationer gällande insatser som främjar boende (se *Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende*).

Idag innebär några av de sociala kontrakten att två personer delar en 3 rums-lägenhet. Den lösningen har visat sig inte vara optimal för personer inom målgruppen. I fall av misskötsel riskerar individen att förlora sin bostad och Socialnämnden förstahandskontraktet.

I de fall när någon bor långvarigt på ett av Socialnämndens sociala kontakt finns en risk att omsättningen på lägenheterna minskar. Det motverkar syftet med att kunna tillhandahålla tillfälliga lösningar för utsatta personer och kan leda till att andra gruppers behov av bostad inte kan tillgodoses på samma sätt. Det talar för att en annan bostadslösning för målgruppen skulle behövas.

Kostnader idag

Kostnaderna för det stöd som ges idag är relativt sätt låga och fördelade mellan Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden. En ungefärlig beräkning, med uppskattade kostnader utifrån de insatser som idag är beviljade personer inom målgruppen, redovisas nedan.

Omsorg

Hemtjänst beviljas av Vård- och omsorgsnämnden och varje utförd timme kostar ca 384 kr. I snitt har varje person idag ca 1,5 h hemtjänst per dag. Högt räknat kan det betyda en månadskostnad på ca 17 300 kr för en person.

Socialt stöd

Inom Socialnämndens beroendemottagning finns en heltidstjänst avsatt till boendestöd. Idag använder boendestödjaren uppskattningsvis 75 % av sin tid till klienter inom målgruppen. Därtill kommer kostnad för transport. Det anses vara en liten resurs i förhållande till behovet. En del av resursbristen beror på att transporter mellan klienterna, som bor spridda över kommunen, tar mycket tid i anspråk. Kostnaden för boendestöd beviljat av Vård- och omsorgsnämnden uppskattas till ca 5 h per person och vecka. Varje utförd timme kostar 384 kr, vilket ger en månadskostnad på ca 7 700 kr.

Boende

Vid boende i en lägenhet på ett socialt kontrakt via Socialnämnden är den uppskattade genomsnittskostnaden per månad ca 7 500 kr. Då personen har försörjningsstöd blir det en kostnad för Socialnämnden. Kostnader för städning och eventuell sanering av lägenheten tillkommer när sådant behov uppstår. Genom åren har några kostsamma renoveringar av lägenheter behövt göras.

En placering på annat boende innebär högre kostnader, ca 1 500 kr – 1 800 kr per dygn vilket ger en månadskostnad på omkring 50 000 kr. Placeringar kan göras av båda nämnderna utifrån klientens behov. Om personens behov enbart är relaterat till missbruk är det Socialnämnden som beviljar placering. Det görs även ibland samplaceringar.

En kostnad som är svår att uppskatta är den handläggning av klienter som idag sker inom båda nämnderna. Mycket av den problematik som uppstår kring personer inom målgruppen kräver samverkan och gemensamma möten mellan handläggare. Frågor som rör gränsdragningen mellan nämndernas ansvarsområden tar också mycket tid i anspråk och bidrar till en osäkerhet kring hur stödet till personerna inom målgruppen ska utformas.

Kostnader för utökad stöd genom boende anpassat för målgruppen

Utredningen visar att målgruppen, trots en vidare definition av begreppet ålder, är liten. Kostnaderna för att driva ett boende exklusivt för målgruppen skulle därför bli relativt sett höga.

En alternativ boendeform som är lämplig för målgruppen är ett stöd- och serviceboende utifrån den modell som Vård- och omsorgsnämnden idag kan erbjuda personer enligt Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. I ett sådant boende ligger klienternas fristående lägenheter i närheten av en lokal för gemensamma aktiviteter. Det finns personal kopplat till boendet som kan ge individuellt stöd större delen av dygnet. Ett stöd- och serviceboende beskrivs ibland som en boendeform mittemellan ett gruppboende och en egen bostad.

Omsorgsbehovet för målgruppen kan liknas vid det som personer, boende i ett stöd och serviceboende enligt LSS, har. Det gör den typen av boende till en intressant kostnadsjämförelse. Ersättningen för drift av ett sådant boende är idag 1 300 kr per person och dygn.

Ett stöd och serviceboende för målgruppen äldre med missbruk skulle innebära ökade kostnader för Socialnämnden. Den kostnad som Socialnämnden har idag för de sociala kontrakten skulle sannolikt vara jämförbart med hyran för lägenheterna i boendet. Hyra för personalens och den gemensamma lokalen skulle tillkomma liksom driftskostnad för omsorgen och stödet på boendet.

Socialnämndens kostnader för boendestöd och placeringar skulle minska med ett stöd- och serviceboende. Boendestödet skulle kunna omfördelas för insatser åt personer med missbruk som inte tillhör målgruppen för ett stöd- och serviceboende. Det skulle då innebära att målgruppens minskade behov av boendestödet inte skulle ge en faktisk kostnadsminskning för nämnden.

För Vård- och omsorgsnämnden skulle kostnaderna också bli lägre då behovet av omsorg och stöd, som idag ges genom hemtjänst och boendestödet, skulle tillgodoses inom ramen för boendet. Behovet av dyra samplaceringar för målgruppen skulle sannolikt också kunna minska för Vård- och omsorgsnämnden.

Förvaltningens slutsatser

I utredningen framkommer att målgruppen för ett eget boende utgörs av en mindre grupp om ca 6-8 personer. Det är personer som idag får biståndsbedömt stöd genom Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden. Utredningen visar att målgruppens behov av stöd inte fullt ut kan tillgodoses idag.

För att bättre tillgodose målgruppens behov av omsorg, ett fungerande socialt stöd och en trygg bostadssituation föreslår förvaltningen att öppna ett stöd- och serviceboende. I ett sådant boende är fristående lägenheter knutna till en gemensamhetslokal för aktiviteter. Det finns personal tillgänglig och kan ge individuellt stöd och omsorg större delen av dygnet.

Ett stöd- och serviceboende skapar en tryggare boendesituation och möjligheter att erbjuda sociala aktiviteter och omsorg anpassat till målgruppen. Det skulle innebära bättre levnadsvillkor för målgruppen och bidra till en ökad livskvalité. En uppskattad kostnad för ett sådant boende är motsvarande kostnad för ett stöd och serviceboende enligt LSS, som för sex platser är omkring 2,8 mnkr per år.

Förslaget förutsätter att medel avsätts i Socialnämndens budget. Förslaget är baserat på uppskattade kostnader och Socialnämnden bör inför start av ett stöd- och serviceboende fastställa ett slutligt förslag på ersättning för driften. Förslaget förutsätter att Armada ges uppdraget att tillhandahålla 6-8 mindre lägenheter, samlade i ett trapphus med tillgång till en lokal lämplig för gemensamma aktiviteter samt personal. Lokalerna måste vara, eller kunna, anpassas till målgruppens behov, som exempel bör hiss finnas tillgängligt.